

vens § 800, stk. 3, om tidspunktet for ransagningens foretagelse, § 800, stk. 4, om åbning med magt af lukkede adgange eller gemmer, og § 799, stk. 4, om opfordring til at udlevere eller påvise det eftersøgte.

Udvalget foreslår, at en generel og udtrykkelig regel om skånsomhed ved ransagning fortsat bør findes i retsplejeloven, jf. lovudkastets § 798, stk. 1. Reglen er udformet således, at den tillige mere specielt giver udtryk for, at ransagning skal ske så vidt muligt uden at forårsage ødelæggelse eller beskadigelse, og uden at indgrebet på grund af tidspunktet for foretagelsen eller den måde, hvorunder det foretages, giver anledning til unødigt opsigt.

Derudover foreslår udvalget nogle mere detaljerede regler om udførelsesmåden i lovudkastets § 798, stk. 2 og 3, ved hvis udformning skånsomhedsgrundsætningen også har haft betydning.

5.2. Krav til udførelsesmåden.

Retsplejeloven indeholder i § 798, stk. 2 og 3, § 799 og § 800, ret udførlige regler om fremgangsmåden ved iværksættelsen af ransagning.

Udvalget finder, at retsplejeloven fortsat bør indeholde de for borgerne og i retsplejemæssig henseende mest betydningsfulde regler om udførelsesmåden ved ransagning. Reglerne kan dog i et vist omfang forenkles i forhold til de gældende.

Reglen i retsplejelovens § 798, stk. 2, om, hvilke politibetjente, der kan foretage ransagning, bør efter udvalgets opfattelse ophæves, jf. afsnit 5.2.1. nedenfor.

Andre af de gældende regler er udeladt i lovudkastet, uden at der herved er tilsigtet nogen ændring af retstilstanden.

Retsplejelovens § 799, stk. 4, hvorefter politiet, hvis

der under ransagningen eftersøges bestemte ting, forinden påbegyndelsen bør opfordre vedkommende til at udlevere eller påvise tingene, er således ikke gentaget i lovudkastet. Dette er ikke udtryk for, at udvalget mener, at reglen og den praksis, den har skabt, ikke fortsat bør følges. Reglen er imidlertid ikke af en sådan karakter, at der er grund til at optage den i lovteksten. Hertil kommer, at den fremgangsmåde, som politiet hidtil i overensstemmelse med reglen har fulgt, er en naturlig følge af selve **skånsomhedsgrundsætningen**. Ved straks at få lejlighed til at påvise de ting, som politiet søger, således at eftersyn af alle skabe og skuffer undgås, kan ransagningen blive væsentlig mindre byrdefuld for den, som den er rettet imod. Den fremgangsmåde, som retsplejelovens § 799, stk. 4, foreskriver, må politiet derfor allerede som følge af skånsomhedsgrundsætningen have pligt til at følge, medmindre hensynet til efterforskningen tilsiger andet. På den baggrund finder udvalget det forsvarligt ikke at medtage reglen i lovudkastet.

Af de samme grunde er bestemmelsen i retsplejelovens § 800, stk. 4, ikke medtaget i lovudkastet. Reglen foreskriver, at åbning med magt af lukkede adgange eller gemmer kun bør finde sted, når en opfordring om at åbne har vist sig frugtesløs, eller der ingen er til stede, til hvem den kan rettes. Også politiets pligt til at gå frem på denne måde følger af skånsomhedsgrundsætningen, hvorfor det er overflødigt at optage bestemmelsen i lovteksten.

Reglen i retsplejelovens § 800, stk. 3, om, at ransagning ved nattetid kun bør foretages, når øjemedets opnåelse afhænger deraf, har udvalget endvidere ment at kunne udelade i lovudkastet. Til gengæld er den almindelige regel om skånsomhed i lovudkastets § 798, stk. 1, udformet således, at det specielt foreskrives, at indgrebet ikke på grund af tidspunktet for foretagelsen må give anledning til unødigt opsigt.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 799, stk. 5, om affattelse af en beretning om ransagningen må anses som afløst af

reglen om, at der skal udfærdiges rapport over foretagne efterforskningskridt, jf. retsplejelovens § 744 som affattet ved lov nr. 243 af 8. juni 1978. Kravet om, at vidner skal underskrive en beretning, har i praksis mistet sin betydning. På den baggrund er § 799, stk. 5, ikke medtaget i lovudkastet.

Endelig er retsplejelovens § 799, stk. 6, om personlig ransagning af en kvinde i udvalgets betænkning nr. 1104/1987 om legemsindgreb foreslået ophævet og erstattet af andre regler.

5.2.1. Hvilke politifolk kan udføre ransagning ?

Retsplejelovens § 798, stk. 1, foreskriver, at det, hvor ransagning ikke skal iværksættes af retten selv, i kendelsen angives, ved hvem iværksættelsen skal ske. I § 798, stk. 2, stilles der krav om, at ransagning kun i påtrængende tilfælde bør overlades til politiets underordnede betjente, medmindre der foreligger samtykke fra den, mod hvem ransagningen rettes.

Ifølge retsplejelovens § 742, stk. 2, som affattet ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 varetager politiet efterforskningen. Dommeren har ikke mere nogen opgave som undersøgelsesleder, jf. udvalgets betænkning nr. 622/1971, side 8. I overensstemmelse hermed foretages ransagninger ikke mere af retten selv, men altid af politiet.

Efter udvalgets opfattelse bør der ikke i retsplejeloven gives regler om den interne kompetencefordeling i politiet. Dette gav udvalget i anden sammenhæng udtryk for allerede i betænkning nr. 1023/1984, side 170. Heller ikke retten bør have adgang til at træffe bestemmelse om opgavernes fordeling mellem politiets personale.

Udvalget foreslår derfor, at der ikke i lovudkastet om ransagning optages regler svarende til retsplejelovens § 798, stk. 1 og stk. 2. Disse regler må i øvrigt anses for at have mistet deres betydning. I det omfang, man i dag